

Jaarstukken 2020

Randstedelijke Rekenkamer | maart 2021

| Voorwoord |

Vorig jaar eindigde mijn voorwoord als volgt: “Op het moment van schrijven zijn ingrijpende maatregelen getroffen vanwege het corona-virus. Het team van de Rekenkamer werkt thuis en deze Jaarstukken zijn op afstand afgestemd en afgerond. We proberen onze overige werkzaamheden ook zo gewoon mogelijk voort te zetten en ik ben trots op het team dat creatief en flexibel op de omstandigheden reageert, zoals ik ze ken en van ze gewend ben”. Wie had toen kunnen denken dat we nog steeds bijna geheel vanuit huis werken.

In 2020 heeft het team van de Rekenkamer een bijzondere prestatie geleverd. Er zijn bijna uitsluitend online interviews gehouden en ook bijna al het interne en externe overleg vond online plaats. De informatie-uitvraag bij de provincies verliep ook al voor de COVID-19-maatregelen in hoofdzaak op een beveiligde digitale manier. En zo hebben we in 2020 een groot deel van ons beoogde onderzoeksprogramma uitgevoerd en/of opgestart, te weten de onderzoeken Oplvolging aanbevelingen 2020, Warmtebedrijf Rotterdam, VTH bij Tata Steel/Harsco en OV-concessies. Daarnaast is het onderzoek Meeslouwerplas toegevoegd. In 2020 zijn we (mede vanwege COVID-19) wel terughoudend geweest met inhuur en hebben we financiële ruimte in de personeelslasten niet benut voor de inzet van extra tijdelijk personeel. Mede daarom is de start van de onderzoeken Bodemdaling en Fiets(beleid) uitgesteld naar 2021. Al met al was 2020 een heel bijzonder jaar, dat we afsluiten met onderzoeksrapporten, die door PS goed zijn ontvangen.

Vanwege COVID-19 hebben er in 2020 geen fysieke vergaderingen van de Programmaraad plaatsgevonden en zijn deze schriftelijk afgewikkeld. Op 23 april en 19 november is de stand van zaken van de lopende en komende onderzoeken geagendeerd. Ik ben blij dat er binnenkort in ieder geval weer een online overleg met de Programmaraad wordt gevoerd.

Een bijzonder woord van dank wil ik uitbrengen aan de subcommissie van de Programmaraad, te weten mevr. Stepanyan, mevr. Wijnen, dhr. Beenen en mevr. d’Hondt, die het proces van mijn herbenoeming per 1 november jl. hebben begeleid. Ik ben zeer gemotiveerd om de positieve waardering van de producten van de Randstedelijke Rekenkamer vast te houden en te verstevigen. Daarbij vertrouw ik op een deskundig en enthousiast team, dat heeft laten zien dat er ook onder moeilijke omstandigheden goed werk wordt geleverd.

Ans Hoenderdos
Bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Indeling van de jaarstukken.....	4
2.	ONDERZOEKSPROGRAMMA	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Het onderzoek.....	6
3.	PARAGRAFEN	14
3.1	Weerstandsvermogen	14
3.2	Financiering.....	14
3.3	Bedrijfsvoering.....	15
3.3.1	Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim.....	15
3.3.2	Personeelsbeleid.....	15
3.3.3	Automatisering en informatisering	15
3.3.4	Communicatie.....	15
3.3.5	Organisatie	16
3.3.6	Interne beheersing.....	16
3.3.7	Huisvesting en facilitaire dienstverlening.....	16
II.	JAARREKENING.....	16
1.	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING.....	18
2.	PROGRAMMAREKENING	19
3.	BALANS	22
III.	OVERIGE GEGEVENS	26
1.	BESTEMMING VAN HET PROGRAMMARESULTAAT.....	26
2.	CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	27

I. Jaarverslag

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De missie van de Randstedelijke Rekenkamer luidt:

*De Randstedelijke Rekenkamer zet zich in voor transparante, betrouwbare en lerende
Randstadprovincies*

Om invulling te geven aan de missie verricht de Randstedelijke Rekenkamer onafhankelijk onderzoek op het terrein van doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. De Rekenkamer rapporteert haar bevindingen, conclusies en aanbevelingen primair aan de Provinciale Staten. Deze informatie is in beginsel publiek toegankelijk. Daarnaast ziet de Rekenkamer het als haar verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur door kennisuitwisseling en samenwerking binnen de betrokken provincies en eventueel andere publieke organen te bevorderen. Kwaliteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid ziet de Rekenkamer als belangrijkste kenmerken van haar producten.

Bij de uitvoering van haar werkzaamheden draagt de Rekenkamer zorg voor een effectief en efficiënt beleid met betrekking tot de beheerstaken in het kader van de dagelijkse bedrijfsvoering. De Rekenkamer beoogt een transparante organisatie te zijn die voortdurend in de kwaliteit van haar medewerkers en methoden investeert.

1.2 Indeling van de jaarstukken

De Jaarstukken zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaan uit een Jaarverslag en een Jaarrekening. In het Jaarverslag zijn de Programmaverantwoording en de Paragrafen opgenomen. In de Jaarrekening worden de Balans en de Programmarekening gepresenteerd en toegelicht.

2. Onderzoeksprogramma

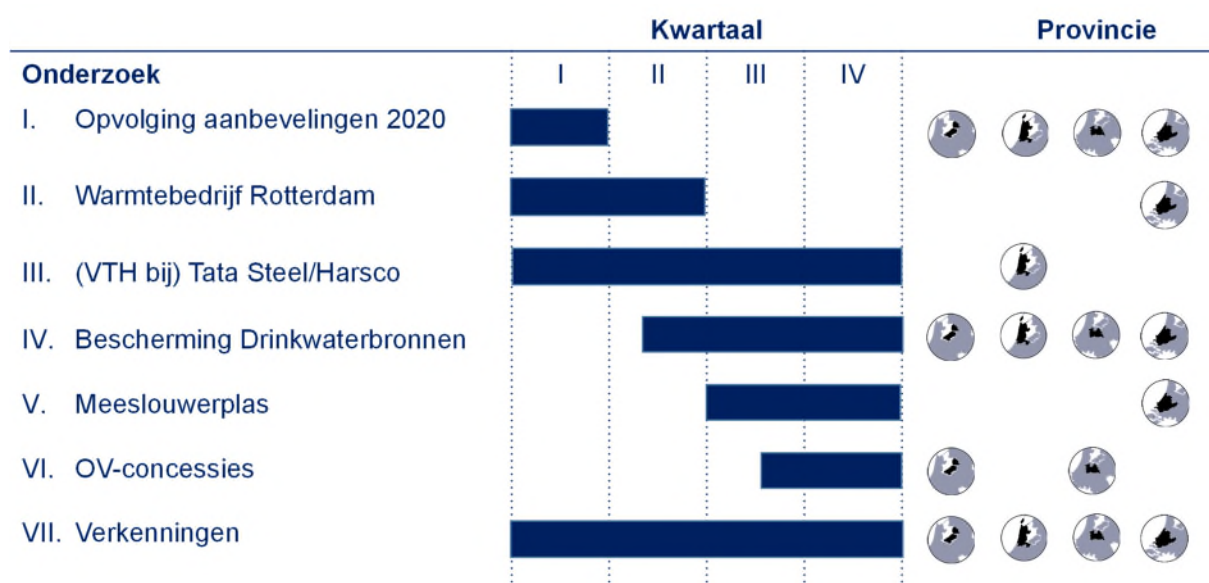
2.1 Algemeen

Wat was de aanleiding?

Het onderzoeksprogramma maakt onderdeel uit van de begroting 2020. De Programmaraad, die bestaat uit leden van de vier provincies, adviseert de Rekenkamer over het onderzoeksprogramma. Gezien de omstandigheden in verband met COVID-19 hebben er in 2020 geen fysieke vergaderingen plaatsgevonden. De vergaderingen zijn schriftelijk afgewikkeld. Op 23 april is de stand van zaken van de lopende en komende onderzoeken geagendeerd. Het onderwerp Meeslouwerplas was een nieuw onderzoek op verzoek van PS van de provincie Zuid-Holland. De overige in april gepresenteerde onderwerpen Bescherming Drinkwaterbronnen, OV-concessies,

Bodemdaling en Fiets zijn in overeenstemming met het advies van de Programmaraad van 14 november 2019. Ten aanzien van de onderzoeken Bodemdaling en OV-concessies werd in april ten gevolge van de COVID-19-crisis mogelijk enige vertraging verwacht, omdat we bij deze onderzoeken externe capaciteit wilden inzetten van deskundige onderzoeksbureaus. Het onderzoek Fiets zou starten in het vierde kwartaal van 2020. Voor de tweede schriftelijke bijeenkomst van de Programmaraad op 19 november is de actualisatie van het onderzoeksprogramma geagendeerd. Daarbij is aangegeven dat de onderzoeken OV-concessies in Flevoland en Utrecht inmiddels in voorbereiding waren en het onderzoek Bodemdaling en Fiets is uitgesteld naar 2021.

In onderstaande tabel is het onderzoeksprogramma van 2020 samengevat.

Wat heeft dit gekost?

De totale lasten voor het voorbereiden en uitvoeren van onderzoek bedroegen circa € 1.532.000 inclusief BTW, na aftrek van de compensabele BTW komt dit uit op circa € 1.276.000. De kosten voor het personeel zijn op basis van een urenregistratie aan de in paragraaf 2.2 genoemde onderzoeken toegerekend. De Rekenkamer is eigen risicodrager voor ziekteverzuim. In 2020 was er - helaas - sprake van langdurig verzuim; de lasten daarvan zijn omgeslagen in het reken uurtarief. Onder andere hierdoor vallen de kosten van een aantal onderzoeken hoger uit dan geraamd. De totale geraamde lasten voor het onderzoek in de begroting bedroegen circa € 1.661.000 inclusief BTW. De gerealiseerde lasten voor het onderzoek zijn ca. 8% lager dan de raming. De kosten van de overhead bedroegen € 336.600 inclusief BTW. De overhead beslaat personele kosten (management, ondersteuning en opleidingen), kosten voor huisvesting en kosten voor de informatievoorziening. De geraamde kosten voor de overhead bedroegen € 367.400 inclusief BTW. De gerealiseerde kosten voor de overhead zijn ca. 8% lager dan de raming.

2.2 Het onderzoek

In deze paragraaf wordt per onderzoek aangegeven wat de aanleiding was, wat wij ervoor gedaan hebben, wat we hebben bereikt en wat het heeft gekost.

I. Opvolging aanbevelingen 2020

Wat was de aanleiding?

De Rekenkamer monitort haar aanbevelingen structureel en rapporteert jaarlijks over welk vervolg is gegeven aan de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten, die minstens twee jaar daarvoor zijn gepubliceerd.

Wat hebben wij gedaan?

Met dit periodieke opvolgingsonderzoek bieden we PS inzicht in hoeverre de overgenomen aanbevelingen ca. twee jaar na dato zijn geïmplementeerd. Op deze manier houdt de Rekenkamer GS en de ambtelijke organisatie scherp op de door PS genomen besluiten. Ook helpt het onszelf bij de evaluatie van onze onderzoeksrapporten en daarvan te leren.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Door middel van documentenstudies gaan we na welke aanbevelingen zijn overgenomen door GS en PS en wat vervolgens de stand van zaken is van de door PS overgenomen aanbevelingen. In 2020 onderzochten we de provincievergelijkende onderzoeken: 'Natuurcompensatie' en 'Vervolgonderzoek beheer en onderhoud wegen en kunstwerken' en de provinciespecifieke onderzoeken 'Recreatieschap Spaarnwoude' (Noord-Holland) en 'Vervolgonderzoek natuurcompensatie' (Zuid-Holland). In Flevoland is als bijlage bij het Jaarverslag 2019 een monitor van onze aanbevelingen vanaf 2014 opgenomen. In Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland is het rapport voor kennisgeving aangenomen.

Wat heeft dit gekost?

In de eerste begrotingswijziging 2020 waren de kosten voor dit onderzoek niet afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Het onderzoek Opvolging aanbevelingen is een jaarlijkse activiteit, die vanaf 2020 jaarlijks wordt verantwoord. Het onderzoek is volgens planning en conform het aantal geraamde uren afgerond. De gerealiseerde kosten bedragen € 78.300 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 65.200.

II. Warmtebedrijf Rotterdam (WbR)

Wat was de aanleiding?

De provincie Zuid-Holland, gemeente Rotterdam en het Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) hebben in het najaar van 2017 afspraken gemaakt met Nuon over de warmtelevering aan de Leidse regio. Voor de provincie was dit een kans om het gebruik van aardgas te verminderen en de door de provincie gewenste warmterotonde¹ te realiseren.

Eind 2017 kwam opnieuw een liquiditeitsprobleem bij het WbR aan het licht, nadat in 2016 een herstelplan voor het WbR in gang was gezet door de gemeente Rotterdam. Op 26 februari 2018 zijn PS voor het eerst door GS geïnformeerd over de financiële situatie van het WbR en over de zogenoemde comfortletter die GS in het najaar van 2017 hebben afgegeven ten behoeve van Nuon. Vanaf dat moment is er binnen de provincie intensieve aandacht voor het warmtedossier en hebben er diverse besloten vergaderingen plaatsgevonden.

Op 19 september 2018 namen PS met algemene stemmen een motie aan waarin de Randstedelijke Rekenkamer is gevraagd om een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar de bedrijfsvoering en de rol van de provincie bij het WbR. De Rekenkamer heeft dit verzoek gehonoreerd.

Wat hebben wij gedaan?

Het onderzoek richtte zich op een aantal belangrijke besluitvormingsmomenten van de provincie en het WbR (waar de provincie aandeelhouder van is). De Rekenkamer is nagegaan of de provinciale besluiten zorgvuldig zijn voorbereid en genomen alsmede of de communicatie en informatie-uitwisseling tussen de ambtelijke organisatie, GS en betrokken (verbonden) partijen aangaande de besluiten voldoende was. Voor de geselecteerde besluitvormingsmomenten heeft de Rekenkamer ook onderzocht of de informatievoorziening aan PS toereikend is geweest. Het onderzoek is gebaseerd op provinciale (beleids)documenten en relevante communicatie en informatie-uitwisseling tussen voornoemde partijen, waaronder zeer veel e-mailberichten. Daarnaast hebben er interviews (waarvan een aantal zeer uitgebreid en diepgaand) plaatsgevonden met medewerkers en bestuurders van de provincie, het WPF en andere betrokken partijen.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Met dit onderzoek heeft de Rekenkamer PS van Zuid-Holland ondersteund in hun kaderstellende en controlerende rol door inzichtelijk te maken hoe de provinciale besluitvorming en de informatievoorziening is verlopen inzake het dossier WbR. Het rapport is op 3 juli 2020 gepubliceerd. Het besluitvormingsproces inzake het dossier Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) was niet zorgvuldig en PS zijn niet toereikend geïnformeerd en onvoldoende betrokken bij het proces. Door GS zijn financiële en juridische beslissingen genomen, terwijl zij de

¹ De warmterotonde moet warmte transporteren van en naar kassengebieden en steden in de Zuidelijke Randstad, daar waar de lokale vraag niet in balans is met het lokale aanbod. Door het benutten van industriële restwarmte tezamen met hernieuwbare bronnen zoals aardwarmte en biomassa moet een robuust systeem ontstaan. Provincie Zuid-Holland (2017), Warmteplan Anders Verwarmen: Naar een duurzame warmtevoorziening, p.20

risico's onvoldoende in beeld hadden. PS hebben de aanbevelingen uit het rapport unaniem overgenomen. GS hebben toegezegd om samen met de accountant te kijken naar de omgang van de provincie met mogelijke financiële verplichtingen in contractonderhandelingen. Als voorbeeldvragen hierbij zijn genoemd: wanneer wordt iets een financiële verplichting? Wanneer gaat de provincie financiële verplichtingen aan? Hoe wordt getoetst of dat past binnen de begroting? Hoe kunnen de accountant en PS hier controle op uitoefenen?

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 120.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 224.000 zijn hoger dan geraamd. De hogere kosten zijn voor een deel veroorzaakt door het hogere reken uurtarief. Daarnaast heeft de afronding van het onderzoek veel tijd gekost als gevolg van een juridische discussie met de provincie over de betekenis en mogelijke gevolgen van bepaalde documenten en processtappen, die ook zijn weerslag heeft gekregen in het rapport.

Tot slot heeft het proces rondom de geheimhouding van bepaalde tekstpassages in het rapport de Rekenkamer veel tijd gekost. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 186.600.

III. Kwaliteit uitvoering VTH-taken bij Tata Steel en Harsco

Wat was de aanleiding?

Het bedrijf Tata Steel produceert, bewerkt en distribueert staal. Bij de staalproductie ontstaat een restproduct. Dit wordt slak genoemd. Op het bedrijfsterrein van Tata Steel in IJmuiden verwerkt het bedrijf Harsco de slak voor Tata Steel. Bij het verwerken van de zogeheten ROZA-slak zijn er sinds 2016 en met een piek in de zomer/herfst 2018, meerdere keren uitstoten van grafiet geweest, die in de nabije omgeving terecht zijn gekomen. Deze 'grafietregens' leidden tot bezorgdheid bij omwonenden over hun gezondheid. Bij PS van Noord-Holland leidde dit tot vragen over de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH-taken) door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied bij de bedrijven Tata Steel en Harsco. PS van Noord-Holland hebben een motie aangenomen om een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de kwaliteit van de VTH-taken bij Tata Steel en Harsco, waarbij de Randstedelijke Rekenkamer expliciet werd genoemd. Dit is voor de Rekenkamer aanleiding geweest om een onderzoek uit te voeren naar de kwaliteit van de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Tata Steel en Harsco.

Wat hebben wij gedaan?

Het onderzoek is gestart met een beschrijving van het VTH-stelsel en de belangrijkste actoren. Daarbij is ingezoomd op de rollen en taken van PS, GS en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Hiervoor zijn onder andere relevante algemene wet- en regelgeving en verschillende evaluaties van het VTH-stelsel geraadpleegd. Voor een oordeel over de uitvoering van het VTH-beleid is een selectie van vergunningen van Tata Steel en Harsco en aanverwante besluiten als casus onderzocht. Daarbij zijn toezichtverslagen en handhavingsbesluiten betrokken in het onderzoek. Deze documentstudie is aangevuld met interviews met de ambtelijke organisatie van de provincie en vergunningverleners, inspecteurs en handhavers van de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Verder zijn ook de omgang met meldingen van de bedrijven zelf en klachten van omwonenden in het

onderzoek betrokken. Ook ging de Rekenkamer na welke afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop PS geïnformeerd worden over belangrijke ontwikkelingen en incidenten bij Tata Steel en Harsco en hoe dit in de praktijk verloopt. Als laatste keken we naar de communicatie richting omwonenden over incidenten, belangrijke ontwikkelingen en de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco. We hebben zoveel mogelijk de meest recente relevante ontwikkelingen meegenomen, door verschillende actuele casussen toe te voegen en de onderzoeksperiode uit te breiden van eind 2019 naar 1 juni 2020, hoewel in een aantal gevallen zelfs ook ontwikkelingen tot 1 december 2020 zijn meegenomen.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Met dit onderzoek hebben we PS van Noord-Holland inzicht gegeven in de kwaliteit van de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Tata Steel en Harsco. De hoofdconclusie luidt dat de omgevingsdienst grotendeels de verplichte stappen doorloopt, maar dat de uitvoering van deze taken niet volstaat in de huidige situatie, waarbij sprake is van maatschappelijke onrust. De provincie en de OD NZKG moeten structurele veranderingen doorvoeren om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving bij Tata Steel en Harsco te verbeteren. Het vertrouwen van omwonenden in de provincie en omgevingsdienst is afgenomen en de verhoudingen zijn gejuridiseerd. Verder zijn er verbeteringen nodig waarvoor op landelijk en Europees niveau meer aandacht zou moeten komen. Het rapport is op 28 januari 2021 gepubliceerd en inhoudelijk behandeld in de commissie NLG op 11 februari 2021. GS, de OD NZKG en PS nemen alle aanbevelingen over.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 170.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 592.200 zijn hoger dan geraamd. Het onderzoek is later dan de oorspronkelijke planning afgerond door uitbreiding van het aantal casussen en verlenging van de onderzoekstijd. Daardoor zijn er ook meer uren besteed dan oorspronkelijk geraamd. Daarnaast zijn de hogere kosten veroorzaakt door het hogere reken uurtarief, dat relatief sterk drukt op zo'n groot onderzoek. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 493.300.

IV. Bescherming Drinkwaterbronnen

Wat was de aanleiding?

Eind 2019 heeft de Programmaraad de Randstedelijke Rekenkamer geadviseerd om onderzoek te doen naar het thema waterkwaliteit. Na een oriëntatie en verdere afbakening is de Rekenkamer in het voorjaar van 2020 gestart met een onderzoek naar de bescherming van drinkwaterbronnen. Voor deze specifieke afbakening is gekozen vanwege de provinciale rol op het gebied van grondwater, het onder druk staan van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen en het grote maatschappelijke belang van drinkwater.

In Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland zijn in totaal zes drinkwaterbedrijven actief. De bronnen die zij voor de productie van drinkwater gebruiken zijn grondwater, oppervlaktewater en oevergrondwater. Het

Nederlandse drinkwater is zo schoon dat het zonder zorgen gedronken kan worden. Het gaat hier om gezuiverd water uit de drinkwaterbronnen. Diverse soorten verontreinigingen en activiteiten in de ondergrond vormen een bedreiging voor de kwaliteit van (oever)grondwater en oppervlaktewater.

Wat hebben wij gedaan?

In 2020 is de Rekenkamer gestart met het onderzoek naar de bescherming van drinkwaterbronnen. In de eerste fase van het onderzoek is gekeken naar de manier waarop de provincies hun beleid ten aanzien van de bescherming van drinkwaterbronnen hebben vormgegeven. In een volgende fase zijn beschikbare (meet)gegevens van de waterkwaliteit en -kwantiteit gebruikt om inzicht te verkrijgen in de huidige stand van zaken, de trend en de mate waarin de doelen worden behaald. Om een beeld te krijgen van de uitvoering van het provinciale beleid ten aanzien van de bescherming van drinkwaterbronnen heeft de Rekenkamer in de derde fase van het onderzoek interviews gehouden met medewerkers van de provincie en betrokken partijen, zoals drinkwaterbedrijven en omgevingsdiensten. Dit deel van het onderzoek is kwalitatief van aard en geeft de percepties van verschillende betrokkenen op de uitvoering van het provinciale beleid weer.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Eind december is de Nota van Bevindingen voor Flevoland afgerond en gedeeld met PS Flevoland, zodat deze betrokken kon worden bij de bespreking van het Waterprogramma. De eindrapporten zullen in 2021 worden afgerond. Met dit onderzoek wil de Rekenkamer inzicht geven in de wijze waarop de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bijdragen aan de bescherming van drinkwaterbronnen. Daarnaast worden de voornaamste aandachtspunten die betrokkenen signaleren in de uitvoering van het beleid weergegeven.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor het onderzoek waren geraamd op circa € 400.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 414.700 zijn nagenoeg gelijk aan de raming. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 345.500.

V. Meeslouwerplas

Wat was de aanleiding?

De Meeslouwerplas is onderdeel van het recreatiegebied Vlietland, gelegen in de gemeente Leidschendam-Voorburg en grenzend aan de gemeente Voorschoten. Het recreatiegebied is eigendom van de provincie Zuid-Holland. In de tweede helft van de vorige eeuw is de Meeslouwerplas ontstaan door zandwinning voor weg- en woningbouw. Op sommige plekken was de plas erg diep geworden en waren de oevers steil en op een aantal plaatsen instabiel. Om de plas minder diep te maken ('verondiepen') en de oevers veilig te maken, hebben de provincie Zuid-Holland en BAM Wegen B.V. regio West (BAM) in 2009 een overeenkomst gesloten. Het uitvoeren van de werkzaamheden uit de Basisovereenkomst heeft achterstand opgelopen en zijn in 2014 stil komen te vallen. Na overleg tussen de provincie en BAM zijn de afspraken uit de Basisovereenkomst bijgesteld in een zogeheten Addendum in 2018.

De Randstedelijke Rekenkamer is in januari 2020 door de Statencommissie Klimaat, Natuur en Milieu (CIE KNM) gevraagd om onderzoek te doen naar de Meeslouwerplas. Hierop heeft de Rekenkamer vanaf mei een vooronderzoek uitgevoerd om de richting van het onderzoek te bepalen. Op basis van het vooronderzoek heeft de Rekenkamer besloten om onderzoek te doen naar de uitvoering van de afspraken tussen provincie Zuid-Holland en BAM uit 2009 en 2018 om de Meeslouwerplas te verondiepen. De onderzoeksopzet is begin september gepubliceerd.

Wat hebben wij gedaan?

We zijn gestart met het in kaart brengen van de betrokken organisaties bij de verondieping van de Meeslouwerplas. Vervolgens zijn we nagegaan of de provincie concrete afspraken heeft gemaakt over de verondieping van de Meeslouwerplas. Daarna is nagegaan of de uitvoering conform de gemaakte afspraken tussen de provincie en BAM in 2009 en 2018 is verlopen. Verder hebben we de voortgangsinformatie en monitoringsgegevens geanalyseerd die de provincie heeft ontvangen over het verondiepingsproject. Ook zijn we in de verslagen van de overleggen tussen de provincie en BAM nagegaan hoe de provincie gereageerd dan wel bijgestuurd heeft wanneer de uitvoering afweek van de gemaakte afspraken en planning. Ten slotte hebben we gekeken hoe de provincie gedurende het verondiepingsproject is omgegaan met omwonenden en belangenorganisaties.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

Met dit onderzoek willen we Provinciale Staten van Zuid-Holland ondersteunen in hun kaderstellende en controlerende rol, door inzichtelijk te maken hoe het verondiepingsproject is uitgevoerd en welke resultaten zijn behaald (doeltreffendheid). Daarnaast maken we inzichtelijk hoe de provincie haar rol bij het verondiepen van de Meeslouwerplas heeft ingevuld en op basis daarvan mogelijke leerpunten formuleren.

Wat heeft dit gekost?

Het onderzoek was niet geraamd in de begroting, omdat het verzoek voor het onderzoek is gedaan nadat de begrotingswijziging was opgesteld. De gerealiseerde kosten zijn € 153.400. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 127.700.

VI. OV-concessies

Wat was de aanleiding?

De programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer heeft geadviseerd om in 2020 onderzoek te doen naar OV-concessies. De belangstelling voor dit onderwerp en nut & noodzaak van een onderzoek is verschillend in de vier provincies. De Randstedelijke Rekenkamer heeft het onderzoek voor de provincies Flevoland en Utrecht in de begroting 2020 opgenomen.

Wat hebben wij gedaan?

De Rekenkamer heeft in oktober en december 2020 de offerte-uitvraag gedaan voor (voor)onderzoeken op het gebied van OV-concessies in resp. Utrecht en Flevoland. Voor beide onderzoeken is de invalshoek van het onderzoek vooraf afgestemd met PS. Het onderzoek OV-concessies Utrecht richt zich op de sturingsmogelijkheden van de provincie op vervoerders. De onderzoeksopzet is opgesteld en in januari 2021 gepubliceerd. Voor het onderzoek OV-concessies Flevoland doen we een vooronderzoek naar de besluitvorming inzake de intrekking van de OV-concessie IJssel-Vecht. Afhankelijk van de uitkomst van het vooronderzoek wordt vervolgonderzoek gedaan.

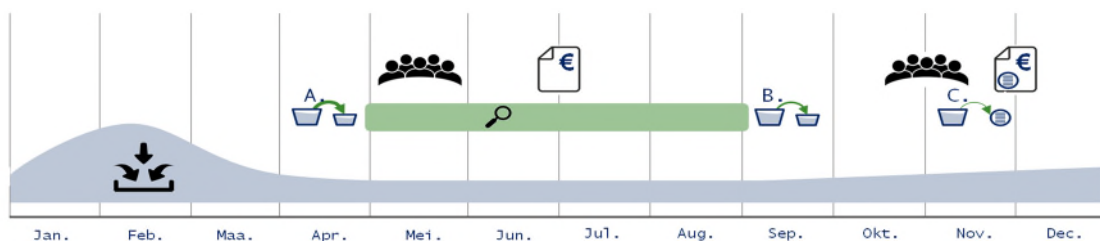
Wat hebben wij hiermee bereikt?

De afstemming met PS Utrecht en PS Flevoland over de invalshoek van het onderzoek heeft geleid tot twee provincie specifieke (voor)onderzoeken. Dit heeft meer toegevoegde waarde dan één benchmarkonderzoek voor deze twee provincies.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor de onderzoeken Fiets, Bodemdaling en OV-concessies waren gezamenlijk geraamd op circa € 800.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. Zoals eerder aangegeven zijn de onderzoeken Fiets en Bodemdaling doorgeschoven naar 2021. De gerealiseerde kosten voor de voorbereiding op de (voor)onderzoeken OV-concessies zijn € 55.100. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 45.900.

VII. Verkenningen

Wat was de aanleiding?

De medewerkers van de Rekenkamer besteden een beperkt deel van hun tijd aan het volgen van beleidsontwikkelingen en oriëntatie op nieuwe onderzoeksonderwerpen. Hiervoor houden zij bijvoorbeeld actuele berichten bij uit de provincies en volgen zij vergaderingen van PS en Statencommissies. Daarnaast kan een verzoek van de afzonderlijke provincies of derden ertoe leiden dat wij ons nader in een onderwerp verdiepen.

Wat hebben wij gedaan?

De medewerkers van de Rekenkamer zijn toebedeeld aan provincieteams. Het uitvoeren van verkenningen is een continue activiteit van deze teams. Voor de verkenning van onderzoeksonderwerpen monitoren en bestuderen zij documenten, waaronder persberichten, nieuwsbrieven, rapporten, begrotingen en jaarstukken. Ook spreken zij zo nodig betrokken ambtenaren, maar ze voeren vooral ook informerende gesprekken met Statenleden. In 2020 heeft het hele team hoofdzakelijk gewerkt aan het lopende onderzoeksprogramma. Mede vanwege de COVID-maatregelen waren de mogelijkheden voor verkenning van nieuwe onderzoeksonderwerpen beperkt, dit wordt in 2021 weer opgepakt.

Wat hebben wij hiermee bereikt?

In 2020 zijn alleen de actuele ontwikkelingen gevolgd. De longlist van mogelijke onderzoeksonderwerpen is niet geactualiseerd.

Wat heeft dit gekost?

De kosten voor de verkenningen waren geraamd op circa € 170.000 inclusief overhead en (de voor de provincies compensabele) BTW. De gerealiseerde kosten van € 14.600 zijn veel lager dan geraamd. Na aftrek van de compensabele BTW bedragen de kosten € 12.200.

3. Paragrafen

Het jaarverslag dient volgens het BBV te bestaan uit een aantal paragrafen waarin de verantwoording is vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Voor de Randstedelijke Rekenkamer zijn alleen de paragrafen Weerstandsvermogen (zie 3.1), Financiering (zie 3.2) en Bedrijfsvoering (zie 3.3) van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Rekenkamer, zijn minimaal van omvang. De Rekenkamer heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich niet voorgedaan.

De weerstandscapaciteit van de Rekenkamer bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de reserves onderzoek, spaarverlof en bestuurlijke vernieuwing van in totaal bijna € 460.000 waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan. Deze capaciteit is voldoende groot om de risico's van materiële betekenis af te dekken.

In totaal hebben wij zeven risico's geïdentificeerd waarvoor beheersmaatregelen zijn getroffen. De risico's van het eigen risicodragerschap, het persoonlijk ontwikkelbudget (POB) en de evaluatie van de Rekenkamer zijn afgedekt door middel van een voorziening. De risico's van extra onderzoek, de extra kosten van de plaatsvervangend bestuurder, de kosten voor bestuurlijke vernieuwing en de kosten van vervanging vanwege het sparen van vakantiedagen, zijn afgedekt door middel van een reserve. Zie voor een nadere toelichting de toelichting op de reserves en voorzieningen bij de balans.

3.2 Financiering

De Randstedelijke Rekenkamer wordt gefinancierd door de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland. Het programmaresultaat is te gebruiken om de reserves aan te vullen tot 25% van de totale bijdrage van de vier deelnemende provincies. Het resterende deel wordt naar rato van de bijdragen teruggestort naar de vier provincies. Door instelling van een bestemmingsreserve in 2019 voor incidentele kosten die verwacht worden in het kader van bestuurlijke vernieuwing, komt het percentage boven de 25%. Deze bestemmingsreserve is echter van tijdelijke aard en een eventueel overschot wordt na de periode van bestuurlijke vernieuwing teruggestort naar de provincies.

De Rekenkamer heeft een rekening courant bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Conform het Treasurystatuut kunnen tijdelijke overschotten aan liquide middelen op een Bedrijfsbonusrekening bij de Rabobank worden geplaatst. In 2020 zijn geen middelen uitgezet. Op basis van de toen geldende rentetarieven kon een rentevoordeel van meer dan € 4.000 niet behaald worden, wat een voorwaarde is vanuit het Treasurystatuut van de Randstedelijke Rekenkamer.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Het ziekteverzuim heeft de aandacht; waar nodig wordt verzuim besproken met de betrokkene. In 2020 bedroeg het kortdurend ziekteverzuimpercentage 1%. Dit is ruimschoots in lijn met het streven om het ziekteverzuim onder de 5% te houden. Daarnaast heeft de Rekenkamer helaas te maken gehad met langdurig ziekteverzuim, dat vooral in de eerste helft van 2020 hoog was. Het totale ziekteverzuimpercentage bedroeg ca. 12% in 2020. De Randstedelijke Rekenkamer beschikt over twee gediplomeerde Bedrijfshulpverleners, die in geval van ongevallen of calamiteiten in staat zijn eerste hulp te verlenen. Vanwege de COVID-19 maatregelen hebben beide bedrijfshulpverleners in 2020 geen herhalingsopleiding kunnen volgen.

3.3.2 Personeelsbeleid

Alle medewerkers van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in dienst van de provincie Flevoland. Alhoewel de bestuurder/directeur bevoegd is tot het voeren van een eigen personeelsbeleid, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het personeelsbeleid van de provincie Flevoland. Met regelmaat worden P&O-aangelegenheden met de afdeling Managementondersteuning van de provincie afgestemd.

Als gevolg van de COVID-19-maatregelen zijn in 2020 geen congressen/seminars bezocht. Wel zijn in het kader van bijscholing en persoonlijke effectiviteit cursussen en trainingen gevolgd. In 2020 hebben meerdere medewerkers gebruik gemaakt van hun Persoonlijk Opleidingsbudget (POB). Daarnaast hebben medewerkers, voor zover dat mogelijk was, deelgenomen aan intervisiebijeenkomsten met collega's van andere rekenkamers.

In 2020 is eenmaal een personeelsvergadering georganiseerd, waarin de bestuurder/directeur de medewerkers heeft geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen binnen de Rekenkamer en zijn zaken toegelicht en voorgelegd die gevolgen kunnen hebben voor de medewerkers. Vanwege COVID-19 is de tweede vergadering verplaatst naar januari 2021, die inmiddels heeft plaatsgevonden.

Ingevolge artikel 8 van de Gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer heeft de plaatsvervangend bestuurder een gesprek gehad met de bestuurder/directeur over diens functioneren als directeur.

3.3.3 Automatisering en informatisering

Het ICT systeem van de Randstedelijke Rekenkamer biedt de mogelijkheid om locatie ongebonden te kunnen werken. Naast het reguliere beheer en onderhoud van de ICT omgeving is in 2020 de mogelijkheid voor online vergaderen toegevoegd. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor het verder verbeteren en beveiligen van de ICT omgeving in 2021.

3.3.4 Communicatie

Vanwege COVID-19 was het voor vertegenwoordigers van de Rekenkamer nauwelijks mogelijk om aanwezig te zijn bij PS- en commissievergaderingen. Wel is enkele keren deelgenomen aan een online vergadering om aan Statenleden een presentatie te geven over de resultaten van onderzoek en technische vragen te beantwoorden.

De Rekenkamer heeft regelmatig overleg gevoerd met andere rekenkamers. In het kader van de Kring van Provinciale Rekenkamers werd tijdens online bijeenkomsten onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. Daar waar relevant wisselden de rekenkamers informatie uit over de oriëntatie op een onderzoeksonderwerp, het opzetten van een beoordelingskader, de onderzoeksopzet en de bevindingen. De bestuurder/directeur had enkele malen overleg met de directeurs van de

Rekenkamers van Amsterdam en Rotterdam. Vanwege COVID-19 zijn de overleggen van de lokale rekenkamers in de regio Kennemerland en in de provincie Flevoland niet door gegaan.

3.3.5 *Organisatie*

De organisatie van de Rekenkamer bestaat uit een totale formatie van één bestuurder/directeur, één plaatsvervangend bestuurder (0,1 fte), één adjunct-directeur/senior projectleider, twee projectleiders, zes onderzoekers, een deeltijd office-manager en een deeltijd managementassistente. Daarnaast heeft de Rekenkamer ruimte voor maximaal 2 stageplaatsen. De formatie en bezetting ultimo 2020 zijn als volgt:

Formatie	Fte	Bezetting ultimo 2020	Fte
Bestuurder/directeur	1,1	Bestuurder/directeur	1,2
Ondersteuning	1,2	Ondersteuning	1,3
Projectleider	3,0	Projectleider	2,4
Onderzoeker	6,0	Onderzoeker	6,2
Totaal	11,3	Totaal	11,1

In het voorjaar van 2020 hebben de vier Provinciale Staten besloten om, met in achtneming van artikel 25a van de Gemeenschappelijke Regeling en in afwijking van artikel 4, lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling een tweede herbenoeming van het lid/directeur mogelijk te maken. Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 5 van de Gemeenschappelijke Regeling is voor het herbenoemingsproces een Adviescommissie samengesteld bestaande uit vier Statenleden van de Randstedelijke provincies. In overeenstemming met artikel 5, lid 2 heeft de Adviescommissie de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer geraadpleegd. Deze consultatie heeft, in verband met de omstandigheden rondom Covid-19, schriftelijk plaatsgevonden. De Adviescommissie heeft op 16 juli 2020 een gesprek gevoerd met de bestuurder-directeur over haar reflectie op de afgelopen periode en plannen voor de toekomst. In verband met de omstandigheden, heeft dit gesprek plaatsgevonden door middel van MS-Teams. De Adviescommissie stelde voor om de bestuurder-directeur per 1 november 2020 voor een tweede maal her te benoemen. De beëdiging vond plaats op 21 oktober door de Commissaris van de Koning in de provincie Flevoland.

3.3.6 *Interne beheersing*

De financiële administratie wordt bijgehouden door het secretariaat van de Randstedelijke Rekenkamer. Conform de Financiële beleids- en beheersverordening en de Controleverordening heeft de Randstedelijke Rekenkamer een Intern Controleplan. Met behulp van checklisten is in september 2020 en februari 2021 de betrouwbaarheid van de financiële informatieverzorging en de naleving van relevante wet- en regelgeving getoetst. Via kwartaalrapportages houdt de bestuurder/directeur van de Rekenkamer zicht op de uitputting van de begroting, de voortgang van de onderzoeken en de omvang van de liquide middelen. Tijdelijke overtollige middelen kunnen conform de Financiële beleids- en beheersverordening en het Treasurystatuut op een spaarrekening worden gezet indien de verwachte meeropbrengst hoger is dan het in het statuut opgenomen drempelbedrag. Zoals gemeld in paragraaf 3.2 Financiering was de verwachting voor 2020 dat het drempelbedrag van € 4.000 niet behaald zou kunnen worden, en zijn daarom geen middelen uitgezet.

3.3.7 *Huisvesting en facilitaire dienstverlening*

Voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma bezoeken de medewerkers zo mogelijk frequent de provincies. De Randstedelijke Rekenkamer is daarom gevestigd nabij station Sloterdijk in Amsterdam. Vanuit dit kantoorpand is er via het openbaar vervoer een goede aansluiting met de vier provinciehuizen in Den Haag, Haarlem, Lelystad en Utrecht. De kantoorruimte is gehuurd en maakt onderdeel uit van een bedrijfsverzamelgebouw. De facilitaire

dienstverlening zoals bewaking, schoonmaak en receptie, maakt onderdeel uit van het huurcontract. De huurovereenkomst is halverwege 2020 verlengd voor de periode van vijf jaar. De kosten voor de huur en faciliteiten vergeleken met andere verhuurders, alsmede de locatie zijn meegenomen in besluit tot verlenging. In 2020 is binnen de bestaande kantoorruimte een extra overlegruimte gecreëerd.

II. Jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Schattingen: Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de bestuurder/directeur van Randstedelijke Rekenkamer zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde of vervaardigingswaarde en verminderd met de afschrijvingen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. De afschrijvingen bedroegen in 2016 een vast percentage van de aanschafwaarde en er werd geen rekening gehouden met afschrijving naar tijdsgelang gedurende het jaar. Met ingang van 2017 wordt naar tijdsgelang afgeschreven op investeringen in het boekjaar. Kantoorinrichting, kantoormeubilair, kantoorapparatuur en de telefooninstallatie worden afgeschreven in 5 jaar. Automatiseringsapparatuur, waaronder PC's en servers, wordt afgeschreven in 3 jaar. De afschrijvingstermijn voor softwarelicenties komt overeen met de looptijd van de licentie, gerekend in jaren. De afschrijvingen zijn verantwoord onder de lasten inzake huisvesting en informatievoorziening.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar (liquide middelen): De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde zo nodig onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid.

Overlopende activa en netto vlottende schulden: Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen: Het eigen vermogen bestaat uit de bestemmingsreserves. Dotaties aan de bestemmingsreserves vinden plaats conform de Financiële beleids- en beheersverordening art. 7.

Voorzieningen: Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling: Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (bijdragen van de provincies en rentebaten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Resultaten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen, die op het moment dat de jaarrekening werd samengesteld voorzienbaar waren, zijn ten laste van het resultaat gebracht.

2. Programmarekening

	Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019
Baten			
Bijdragen provincies	1.649.100	1.649.100	1.608.100
Rentebaten	-	-	-
Onttrekking uit de voorziening frictiekosten	-	-	11.740
Onttrekking voorziening POB	218	7.000	
Onttrekking uit de voorziening eigen risicodragerschap	19.000	-	7.000
Som der baten	1.668.318	1.656.100	1.626.840
Lasten			
Personeel	1.291.858	1.419.300	1.295.729
- w.v. management en ondersteuning (overhead) 13,2%	170.600	190.400	183.400
- w.v. opleidingen (overhead) 1%	12.700	25.000	14.100
Inhuur	87.241	90.000	104.496
- w.v. Project inhuur	48.887	45.000	62.668
- w.v. Inhuur diensten van derden	38.354	45.000	41.828
Huisvesting en servicekosten (overhead)	122.131	122.000	117.650
Informatievoorziening (overhead)	31.199	30.000	32.673
Toevoeging voorziening POB	-	-	4.600
Toevoeging voorziening Evaluatie	8.300	8.300	8.300
Toevoeging voorziening Eigen risicodragerschap	-	-	-
Som der lasten	1.540.729	1.669.600	1.563.448
Resultaat voor bestemming	127.589	-/-13.500	63.392
Onttrekkingen uit de bestemmingsreserve plv bestuurder	13.505	13.500	13.109
Toevoeging aan de bestemmingsreserve spaarverlof	-5.000	-	-
Onttrekking uit bestemmingsreserve spaarverlof	-	-	10.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve onderzoek	-	-	-43.000
Toevoeging aan bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	-85.000	-	-15.000
Resultaat na bestemming (verreken met de provincies)	51.094	-	28.500

Toelichting op de baten

Bijdragen van de provincies

De in de begroting opgenomen bijdragen voor de provincie zijn niet gewijzigd.

Onttrekking voorziening POB

In 2020 is minder gebruik gemaakt van het Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) dan geraamd in de begroting. Hierdoor is minder onttrokken uit de voorziening. In het kader van de CAO hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een POB van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kan dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 zal jaarlijks een bedrag van € 8.000 worden gestort.

Dit bedrag wordt de komende vijf jaar gecompenseerd in de personele middelen, post opleiding. De werkelijke uitgaven ter zake POB zullen gedurende de periode 2018-2022 ten laste van de voorziening worden verantwoord. Een eventueel resterend saldo zal in 2022 ten gunste van het resultaat vrijvallen. In 2020 is door meerdere medewerkers aanspraak gemaakt op het POB voor een bedrag van circa € 8.218 en is hierdoor per saldo € 218 onttrokken uit de voorziening.

Onttrekking voorziening Eigen risicodragerschap

De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodragers, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Omdat de Rekenkamer voor tijdelijk personeel een payroll-aanstelling als beheersmaatregel ongewenst vindt en omdat dat ook een relatief dure constructie is, is voor het eigen risicodragerschap een voorziening gevormd. De Rekenkamer is ook eigen risicodragers voor ziekteverzuim. Om dit risico af te dekken is eind 2019 besloten om de voorziening hiervoor uit te breiden. Met ingang van 2021 heeft de Rekenkamer geen tijdelijk personeel meer in dienst en neemt het risico op uitkeringslasten af. De voorziening dekt daarom alleen het langdurig ziekteverzuim en is met € 19.000 afgeroomd naar € 31.000.

Toelichting op de lasten

Personeel

De gerealiseerde lasten zijn lager dan de raming in de begroting. Begin 2020 heeft een medewerker de Rekenkamer verlaten en is een andere medewerker minder gaan werken. Daarnaast is iemand met zwangerschapsverlof gegaan. Deze ontwikkelingen waren niet bekend ten tijde van het opstellen van de begrotingswijziging.

Openbaarmaking inkomens topfunctionarissen: eind 2015 heeft de Rekenkamer een brief ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dat wij geen gegevens meer hoeven te verstrekken in het kader van de Wet normering topinkomens. Wij vallen niet onder deze wet, omdat wij geen eigen rechtspersoonlijkheid hebben.

Project Inhuur

Het bedrag voor project inhuur is iets hoger dan de raming in de begroting, vanwege extra inzet als gevolg van langdurig ziekteverzuim.

Inhuur diensten van derden

De kosten voor inhuur diensten van derden vallen goedkoper uit, omdat minder gebruik is gemaakt van de dienstverlening van de Functionaris Gegevensbescherming en vanwege COVID-19 er geen heidag is geweest waarvoor externe ondersteuning was geraamd.

Huisvesting en servicekosten

De kosten voor de huisvesting en de servicekosten zijn nagenoeg gelijk aan de raming in de begroting.

Informatievoorziening

De gerealiseerde lasten voor de informatievoorziening zijn nagenoeg gelijk aan de raming in de begroting.

Toevoeging aan de voorziening Evaluatie

De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes jaar wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is in 2018 uitgevoerd, zodat de eerstvolgende evaluatie in 2024 zal moeten plaatsvinden. Jaarlijks wordt ten behoeve hiervan een bedrag van € 8.300 gestort.

Toelichting programmaresultaat

Het programmaresultaat voor bestemming voor alleen het onderzoek, dus zonder de onttrekking uit de voorziening Eigen risicodragerschap en de toevoeging aan de voorziening Evaluatie, is € 116.889. Het programmaresultaat inclusief alle overige kosten en baten voor bestemming is € 127.589. In 2020 is € 85.000 gestort in de bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing. Uit de bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder is € 13.500 onttrokken ter dekking van de extra 0,1 fte waartoe PS in 2016 hebben besloten. In de bestemmingsreserve spaarverlof is € 5.000 gestort. Het saldo van de opgebouwde verlofuren is vanwege COVID-19 echter hoger. De Rekenkamer heeft besloten de reserve niet volledig aan te vullen tot de waarde van de stand van het verlofsaldo per 31 december 2020. De verwachting is dat de komende jaren het opgebouwde verlof geleidelijk zal afnemen en inhuur voor vervanging als gevolg van dit deel van het verlof niet nodig zal zijn.

Netto bijdrage van de provincies

In de hiernavolgende tabel zijn de bruto bijdragen, de terug te storten resultaat 2020, de terug te vorderen BTW via het BTW compensatiefonds en de netto bijdragen van de vier provincies over 2020 opgenomen.

	Bruto bijdrage	Terug te storten resultaat over 2020	Terug te vorderen via BTW- compensatie	Netto bijdrage
Provincie Flevoland	296.475	9.186	46.045	241.244
Provincie Noord-Holland	444.718	13.779	69.068	361.871
Provincie Utrecht	403.053	12.488	62.597	327.968
Provincie Zuid-Holland	504.854	15.642	78.408	410.804
Totaal	1.649.100	51.094	256.118	1.341.888

3. Balans

BALANS					
Activa	31-12-20	31-12-19	Passiva	31-12-20	31-12-19
Vaste activa			Vaste passiva		
1. Materiële vaste activa	4.265	10.624	5. Reserves		
			- Bestemmingsreserve onderzoek	318.000	318.000
			- Bestemmingsreserve plv. bestuurder	34.987	48.492
			- Bestemmingsreserve spaarverlof	40.000	35.000
			- Bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing	100.000	15.000
			6. Voorzieningen		
			- POB	33.299	33.517
			- Evaluatie	25.060	16.760
			- Eigen risicodragerschap	31.000	50.000
Vlottende activa			Vlottende passiva		
2. Overige vorderingen			7. Netto-vlottende schulden		
Vorderingen op openbare lichamen	-	-	- Crediteuren	32.038	8.915
			- Schulden aan openbare lichamen	370.671	359.441
			- Nog te ontvangen facturen	14.250	13.750
			- Te verrekenen met Provincies	51.094	28.500
			Subtotaal	468.054	410.607
3. Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan een jaar (liquide middelen)	1.031.919	907.554			
4. Overlopende activa	14.216	9.198			
	<u>1.050.400</u>	<u>927.376</u>		<u>1.050.400</u>	<u>927.376</u>
			9. Niet uit de balans blijvende verplichtingen	534.178	110.000

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

	Waarde per 31-12-19	Investing	Afschrijving	Waarde 31-12-20
ICT	5.170	0	4.065	1.105
Inventaris	5.454	3.217	5.511	3.160
Totaal	10.624	3.217	9.576	4.265

De waarde van de materiële vaste activa is in 2020 met circa € 6.000 gedaald, doordat er minder is geïnvesteerd dan er is afgeschreven. De grootste investering betrof het plaatsen van een wand voor extra vergaderruimte.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Op 31 december 2020 bedroeg het banksaldo € 1.031.919. Begin 2021 zijn de schulden aan de crediteuren en openbare lichamen betaald van € 402.709. Dit zijn alle schulden met uitzondering van de terugstorting van de teveel betaalde bijdragen aan de provincies. Deze volgen na vaststelling van de jaarstukken.

Reserves

Bestemmingsreserve onderzoek				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	215.000	0	0	215.000
2018	215.000	0	60.000	275.000
2019	275.000	0	43.000	318.000
2020	318.000	0	0	318.000

De opgebouwde reserve is in 2020 niet aangesproken. De reserve is bedoeld voor het terstond kunnen uitvoeren van eenmalig extra onderzoek, als de actualiteit daar aanleiding voor geeft. Daarnaast kunnen met de reserve onverwachte extra uitgaven voor geprogrammeerd onderzoek opgevangen worden.

Bestemmingsreserve plaatsvervangend bestuurder				
	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	80.000	6.000	0	74.000
2018	74.000	13.000	0	62.000
2019	62.000	13.000	0	48.000
2020	48.000	14.000	0	35.000

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

PS van de vier provincies hebben eind 2016 / begin 2017 besloten om een nieuwe plaatsvervangend bestuurder aan te stellen voor 0,2 fte. Bij de reorganisatie in 2015 is rekening gehouden met 0,1 fte. Vanuit het programmaresultaat is daarom bij de jaarrekening 2016 voor de extra 0,1 fte € 80.000 gestort in een bestemmingsreserve voor de plaatsvervangend bestuurder. In 2020 is € 13.505 onttrokken voor de dekking van 50% van de kosten.

Bestemmingsreserve spaarverlof

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	0	32.000
2018	32.000	0	13.000	45.000
2019	45.000	10.000	0	35.000
2020	35.000	0	5.000	40.000

In het kader van de CAO hebben medewerkers de mogelijkheid om hun al dan niet bijgekochte verlof tot een bepaald, maar aanzienlijk plafond, te sparen. Er is een reserve gevormd voor het geval (langdurig) doorbetaald verlof wordt opgenomen en hiervoor vervanging ingehuurd moet worden. In de bestemmingsreserve spaarverlof is € 5.000 gestort. Zoals bij de toelichting op het programmaresultaat is aangegeven, is het saldo van de opgebouwde verlofuren vanwege COVID-19 echter hoger. De Rekenkamer heeft besloten de reserve niet volledig aan te vullen tot de waarde van de stand van het verlofsaldo per 31 december 2020. De verwachting is dat de komende jaren het opgebouwde verlof geleidelijk zal afnemen en inhuur voor vervanging als gevolg van dit deel van het verlof niet nodig zal zijn.

Bestemmingsreserve bestuurlijke vernieuwing

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2019	0	0	15.000	15.000
2020	15.000	0	85.000	100.000

Eind 2019 is een reserve gevormd voor kosten in het kader van bestuurlijke vernieuwing van de Rekenkamer in verband met de afweging van het bestuursmodel (lid/directeursmodel versus collegemodel). In overleg met de subcommissie ten behoeve van bestuurlijke zaken (bestaande uit leden van de vier PS-en) is voor de bestuurlijke vernieuwing € 100.000 geraamd en afgesproken dat zo nodig een extra bijdrage aan de vier PS-en zal worden gevraagd. In 2020 kan deze reserve echter volledig worden gevuld vanuit het programmaresultaat van de Rekenkamer en hoeft er dus geen extra bijdrage te worden gevraagd aan de vier PS-en.

Voorzieningen

Voorziening POB

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	25.000	25.000
2018	25.000	4.000	8.000	29.000
2019	29.000	3.000	8.000	34.000
2020	34.000	8.000	8.000	33.000

* Afronding van de bedragen vindt plaats op duizendtallen, waardoor de som in de tabel soms afwijkt.

In het kader van de nieuwe CAO hebben alle medewerkers per 1 januari 2018 de beschikking over een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) van € 5.000 voor een periode van vijf jaar. Dit bedrag mag ineens, maar ook verspreid over vijf jaar worden uitgeput. Voor de Rekenkamer kan dit oplopen tot maximaal € 65.000. In 2017 is € 25.000 gestort in de voorziening en in de jaren 2018-2022 wordt jaarlijks een bedrag van € 8.000 gestort. In 2020 is door meerdere medewerkers aanspraak gemaakt op het POB.

Voorziening evaluatie

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	50.000	50.000
2018	50.000	45.000	8.000	13.000
2019	13.000	4.000	8.000	17.000
2020	17.000	0	8.000	25.000

De Gemeenschappelijke Regeling bepaalt dat de Rekenkamer eens per zes jaar wordt geëvalueerd. De laatste evaluatie is in 2018 uitgevoerd, zodat de eerstvolgende evaluatie in 2024 zal moeten plaatsvinden. Jaarlijks wordt ten behoeve hiervan een bedrag van € 8.300 gestort.

Voorziening eigen risicodragerschap

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
2017	0	0	49.000	49.000
2018	49.000	0	8.000	57.000
2019	57.000	7.000	0	50.000
2020	50.000	19.000	0	31.000

De Randstedelijke Rekenkamer is eigen risicodragers, waardoor mogelijke uitkeringslasten bij vertrek van personeel ten laste van de Rekenkamer worden gebracht. Omdat de Rekenkamer voor tijdelijk personeel een payroll-aanstelling als beheersmaatregel ongewenst vindt en omdat dat ook een relatief dure constructie is, is voor het eigen risicodragerschap een voorziening gevormd. De Rekenkamer is ook eigen risicodragers voor ziekteverzuim. Om dit risico af te dekken is eind 2019 besloten om de voorziening hiervoor uit te breiden. Zoals al bij de toelichting op de programmarekening is aangegeven, zal de Rekenkamer met ingang van 2021 geen tijdelijk personeel meer in dienst hebben en neemt het risico op uitkeringslasten af. De voorziening dekt daarom alleen het langdurig ziekteverzuim en is afgeroomd naar € 31.000.

Netto-vlottende schulden

- De openstaande crediteuren van € 32.037,76 omvat vooral diverse kosten voor inhuur derden en facilitaire zaken.
- De openstaande schulden aan openbare lichamen van € 370.671 betreft de eindafrekening van de provincie Flevoland voor een doorbelasting voor de personeelslasten, de lasten voor de P&O-dienstverlening en de reis- en verblijfkosten.
- De nog te ontvangen factuur betreft de kosten van de accountant voor de controle over 2020.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De Rekenkamer heeft een huurovereenkomst inzake de kantoorruimte gelegen aan Teleportboulevard 110 te Amsterdam. De huurprijs bedraagt ultimo 2020 circa € 9.300 per maand. Dit bedrag is inclusief energie-, service-, schoonmaak- en beveiligingskosten en de huur van parkeerplaatsen. In 2020 is de huurovereenkomst verlengd voor een periode van vijf jaar. De overeenkomst loopt tot en met 31 juli 2025. Ultimo 2020 is de huurverplichting voor de resterende contractperiode € 534.000.

III. Overige gegevens

1. Bestemming van het programmaresultaat

Het programmaresultaat is € 51.094 en wordt teruggestort naar de vier deelnemende provincies.

2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer

A. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva per 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
2. Programmarekening
3. Balans

De basis voor ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer te Amsterdam gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het voorwoord en het jaarverslag;
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat het voorwoord en de overige gegevens met de jaarrekening verenigbaar zijn en geen materiële afwijkingen bevatten.

Ingevolge artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten conform artikel 217 lid 3 onder d Provinciewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het voorwoord, het jaarverslag en de overige gegevens.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling Randstedelijke Rekenkamer haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een controleverklaring en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/NL_nietoob_2016.

Alphen aan den Rijn, 30 maart 2021

Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.

W.A. van Es RA